

တၢ်ကူးသးဘံး

(တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါ)

ဒီသဖးနီၢ်ကစၢ်, ဒီသဖးနီၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိ

တၢ်ကူးသးဘံး(PERTUSSIS)စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်ကူးသးဘံး(တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါ)မ့ၢ်တၢ်သါထီၣ်သါလီၤကလံၤကျိၤတၢ်ဘၣ်ကံၤ တၢ်ဆါတကလုၣ်လၢအနးဝဲဒ်ဒ်မး,ကဲထီၣ်အသးခိဖျိဘဲးထံရံၤယါအယၢ်လၢတၢ်ထံၣ် န့ၢ်အီၤလၢကိၣ်ပူၤ,နီၤဒုပူၤ,ကိၣ်ယုၢ်ပူၤလၢပူၤလၢအဘၣ်ကံၤတကအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ် ဆါအံၤကဲထီၣ်သးအာအာသီသီသ့ဝဲ,တုၤဒုၣ်လဲၣ်အိၣ်ဒီးသးသမ့တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ ဖိသၣ်ဆံးတဖၣ်အကျါလၢအသးစၢ်န့ၢ်ဒီး၁၂လၢတဖၣ်အဂီၢ်,လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ဖိသၣ် အိၣ်ဖျိထီၣ်သီလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢအနးတဖၣ်,ဒ်အမ့ၢ်ပသိၣ် တၢ်ခုၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါ,တၢ်ကသါကီၤဝဲဒ်ဒ်မ့ၢ်မ့ၢ်,တၢ်ဆါထိးပျါ(တၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ), ဒီးတုၤဒုၣ်လဲၣ်သံဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါန့ၣ်ရလီၤအသးသ့ဝဲလီၤလီၤခိဖျိနီၤဒုဒီးကဟးဒီးတၢ်ကဆဲထီၣ် ခိဖျိတၢ်သါထီၣ်သါလီၤကလံၤကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆဲးကသံၣ်တၢ်ဒီသဖးမ့ၢ်ကျဲအ ဂုၤကတၢ်တဘိလၢအတၢ်တြီဆၢတၢ်ဆါတဖၣ်တၢ်ရလီၤသးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ် မၤသံတၢ်ယၢ်န့ၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်ယါဘျါတၢ်ဘၣ်ကံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ယုထံၣ်လၢနဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါန့ၣ်,ကိၣ်မၤအအိၣ်လၢဟံၣ်ယဲၣ်သီ, ဒ်သိးကသံၣ်မၤသံတၢ်ဆါယၢ်အံၤကမၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆါပနီၣ်အကလုာ်

- တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါန့ၣ်ညီနီၤစးထီၣ်အသးလၢတၢ်ခုၣ်ဘၣ်အပနီၣ်လၢအပိာ် ထွဲထီၣ်အခံတန့ၣ်တုၤလၢခံန့ၣ်တပယုၢ်ယီဒီး မ့တမ့ၢ်တၢ်ကူးနးနးကလဲၣ်လၢ အယံၣ်ဝဲအန့ၣ်တဖၣ်အန့ၣ်တုၤလၢအလၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲဖိသၣ်ဘၣ်တၢ်ကူးဆၢကတီၢ်န့ၣ်,အသးကကလဲၤ,သါဆဲးဖိးမ့တမ့ၢ်ကကုာ် ကျဲးစးသါန့ၣ်ကလဲၤ,ဒီးကကသါသိၣ်ဝံဝံဖးထီန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကပိာ်ထွဲထီၣ် အခံဒီးတၢ်ဘျဲးမ့တမ့ၢ်တၢ်လီၤဘျဲးလီၤတီၤန့ၣ်လီၤ.
- ညီနီၤအလီၤတကီၢ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ်အလီၤကကီၢ်ထဲတဆံးတက့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဖးအဂ့ၢ်အကျိၤ

တၢ်မ့ၢ်ဆၢတၢ်ဒုၣ်လဲၣ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါန့ၣ်ဒီးနမ့ၢ်ဆဲး ဘၣ်တုၤကသံၣ်ဒီသဖးလၢအလီၤအိၣ်ခဲလၢန့ၣ်တၢ်လၢအကဲ ထီၣ်သးသ့တခီန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အကသံၣ်ဒီသဖးန့ၣ်အသဟီၣ် ကတုၤန့ၢ်ဒီးပုၤလၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်ဒီသဖးချးခ့ၣ်ဆါဆါက တီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သါထီၣ်သါလီၤအကျိၤတၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါ အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဖိသၣ်တဖၣ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးDTaPကသံၣ် ဆဲးလွံၢ်ဘျီလိာ်တချးလၢအသးပုၤထီၣ်လွံၢ်န့ၣ်ဒီး ဘၣ်န့ၣ်ကြးဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲDTaPယဲၣ်ဘျီတဘျီ (တုၤလၢအသးအိၣ်ယုန့ၣ်)န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကလုာ်လၢလၢအသးအိၣ်ဂုၤ-၁၀န့ၣ်လၢတဆဲး ဘၣ်ကသံၣ်ဒီသဖးpertussisလၢလၢပုၤပုၤလၢ ကဒီသဖးတၢ်ဆါအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ကြးဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ Tdapကသံၣ်ဒီသဖးအဲအံၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကလုာ်လၢလၢအသးအိၣ်၁၁န့ၣ်မ့တမ့ၢ်အသး ပုၤန့ၢ်အန့ၣ်လၢတဆဲးဘၣ်ဒီးTdapကသံၣ်ဒီသဖးန့ၣ် ကြးဆဲးဝဲခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.
- ပိာ်မုၢ်လၢအိၣ်ဒီးဟုးသးတဖၣ်ကြးတၢ်ပိာ်ယုတၢ် ဟ့ၣ်ကုၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်အပုၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ တၢ်ကွၢ်ထွဲဘၣ်ယးတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆဲးTdapကသံၣ်ဒီသဖး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကဘၣ်ကိးမတၢ်လဲၣ်.

လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အါထီၣ်ဘၣ်ယးpertussisမ့တမ့ၢ်ကသံၣ် ဆဲးဒီသဖးတၢ်ဆါအဂီၢ်ကိးနပုၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်ကွၢ်ထွဲ မ့တမ့ၢ်ဝဲၣ်ရှၢတၢ်ကီၢ်ရှၢကမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်(Multnomah County Health Dept.)ဝဲ 503-988-3406 တက့ၢ်.